

ja, hogy e napon alakult meg a keresztény Egyház, a Szentlélek megerősítette a tizenkét apostolt hitükben, megadta nekik a módot, hogy minden népeknek, minden nyelven hirdessék az Igét, a Szent Evangéliumot és főként megerősítette szíveiket, hogy minden ellenséggel szembeszállhassanak és bátran áldozhassák fel életüket hitük, egyházuk védelmében.

Szem nem maradt szárazon, midőn szívemarkoló szavakkal ecsetelte dicső honvédeink vitéz, vörös küzdelmét az egész világot lombszobor akaró, istentelen ellenséggel. Muraköz fiai is ezeréven át védtek és védik ezt a hazát, amelyért életüket áldozták azok a hősök, akiknek emlékét ma ünnepeljük.

Az egyházi szertartás befejeztével a

Himnusz elhangzása után a határvádaszok küldöttsége tette le az első koszorút az emlékműre, utána pedig a katonai állomásparancsnok helyezte el a honvédség koszorúba font virágait.

Az ünnepség végén díszmenetben vonultak el a honvédek hősi bajtársaik emlékműve, a parancsnok és kísérete és az ünneplő közönség előtt.

Berghoffer Ferenc és Rádá István! Menjetez kihallgatásra a Menyébeli Hadúr elé és jelentsetek, hogy hősi véretek nem hiába öntözte a felszabadult Muraköz földjét. Ez a nép örök hálával gondol reátok, a bajtársak emelte emlékoszlop pedig hirdetni fogja dicsőségeteket a késő utódoknak, amíg a világ világ lesz!

Ne légy önző!

Ne legyünk önzők! Az övöhely nem Nőé bárkája! Vízözön egyelőre még nem fenyeget bennünket! Térjünk magunkhoz!

Az övöhelyen nemcsak férféhelyre, hanem legfőképpen levegőre van szükségünk. Légi támadás alatt, midőn minden ajtó zárva van, a levegő gyorsan elhasználódik és ha légszűrő berendezésünk nincsen, akkor csak a támadás lezajlása után juthatunk friss levegőhöz. Egy személyre legalább 2.5 köbméter légtér szükséges.

Nem tőnjük tehát tele az övöhelyet bőröndökkel, ládákkal hanem csak annyit vigyünk le az övöhelyre, amennyit mindenki ülőhelye alatt el tud helyezni. Az övöhelyeseknek csak közszükségleti cikkeket szabad tartalmazni, melyek részben az övöhelyen, részben pedig a légítámasz után — hű otthonunk elpusztul — a hatóság által nyújtott ideiglenes szállásunkon szükségünk lehet. Így célszerű okmányainkat, pénzünk, ékszerünket, élelmiszerjegeinket és nem romlandó élelmiszert (konzervek zárt üvegekben lekvárt, kekszet, szárazsüteményt) ivóvizet, gyógyszert, kötszert és mosdóeszközöket, törülközőket, ruhákhoz egy váltás fehérműt, harisnyát, a gyermekek részére főleg ennivalót, játékszert — az övöhelyesokban levinni. Az övöhelyesomagtartozéka még egy melegbő takaró, kabát gázallarc és szemvédőüveg. Célszerű a legérgebb ruhát övöhelyruhának kinevezni, hogy tüzoltással vagy egyéb mentési munkáknál jobb ruhánkat tönkre ne tegyük. A jobb ruhát legjobb karunkon lehozni. Amennyiben övöhelyünk oly nagy, hogy még mindenki elhelyezhet egy-egy bőröndöt, akkor fehérműnket és értékes ruhánkat is elhelyezhetjük, de sokkal helyesebb intézkedés ha lakásunk értékes holmijait, tárgyait, jól zárható ládába csomagoljuk és azokat az övöhelyen kívül eső pincerészebe helyezük el. Még célszerűbb ezeket ugyanazon városban vagy községeken belül rokonoknál ismerősöknel elhelyezni — esetleg vidékre kiszállítani. A lakásunkban keletke-

ző tüzeknek tápot adó függönyöket, díszítéseket terítöket, szőnyegeket szedjük le, csomagoljuk jól be és színtelen helyezőnk el vagy a pincerében, vagy pedig küldjük ki vidékre.

Értékes ingóságait mindenki maga köteles a pusztulástól megmenteni, mert ezeket a háború után sem lehet egyhamar pótolni.

Az övöhelyen csak a legegyszerűbb berendezés lehet: padok vagy székek, asztal ivó- és oltóvíz, homok bőségesen.

Az övöhely földemét és falait meg kell tisztítani a vakolatától, mert a légnemesség okozta épületrázkodtatás következtében a vakolat leperog és az övöhely tele lesz mész- és vakolatporral. Ez rendszerint pánikot idéz elő, mert a benttartozkodók az épület összeomlására következtetnek. Hasonlóan helyesebb a homokládák helyett az övöhely ablakait szellőztetőnyílással ellátva belatározni. A homokládát a légnemesség rendszerint belatározza az övöhelyre, ami szintén kellemetlen érzést válthat ki.

Az övöhelyen sokan pusztultak el oly módon, hogy a földnek támaszkodva ülték vagy álltak. A robbanás lökésszerű szivóhatása a falak átveszti. Aki tehát a falnak támaszkodik gerincétörést vagy koponyaképző törést, stb. szenvedhet. Az ülőhelyeket a faltól távolabb kell elhelyezni és a falakra kiírni, hogy támaszkodni életveszélyes!

Végül még rá kell mutatni arra, hogy az övöhelyen az idő komolyságához mérten viselkedjünk — erős lélekkel készüljünk fel egymás támogatására. A betegeket gyengéket, anyákat, gyermekeket gyámolítsuk és legyünk segítségükre. Az övöhely az emberbaráti szeretet otthona, ahol nincs önzés, irigység, harag vagy féltékenység, csak vallásosság alapuló kölcsönös szeretet egymás iránt.

Ne legyünk önzők!

Törseök Károly.

Csáktornya fürdőváros

Csáktornya Muraköz közepén, messze a Drávától és Murától fekszik, a város a tiszta Ternava patak nem alkalmas fürdőre, mert hálá a jügoszlav erdősítettségnek, nyarón vize alig, vagy egyáltalában nincs s így a város közönsége, évekket ezelőtt, nagy áldozatkészséggel a városi park egy részét elkérte és abban egy modern, betonos medencefürdőt rendezett be.

Természetesen, az idők folyamán ez a fürdő alapos felújításra szorult. A város vezetése kebelében működő fürdőbizottság, dacára a néhány háborús viszonyoknak, most is meghozott minden áldozatot, hogy a fürdőt felújítsa, a mai kívánalmaknak megfelelően berendezze és a közönségnek igazi jó pihenő, sportoló és szórakozó helyet nyújtson.

Az öltözőfülkéket kijavították, átfestették, készítettek hozzá még egy csond fülkét és nagyszámú szekrényt. A fürdőmedencét alaposan ki-

tisztították és tengerszínre állították, külön sekély medence a gyermekek részére. A vízvezetők és zuhanók kifogástalanul működnek.

A játszótérben se szere se száma a sportolási lehetőségeknek. Hinták, maszpóznák és kötelek, t-kező és labda berendezések, nyújtók, korlátok állanak az ifjúság és gyermekek rendezésére. Homok, nyugágyak napfürdőzéshez, a medencéhez ugrószlopokat építettek. Az árkokat kiegyenlítették.

Az egész fürdőt magas elősövény veszi körül, egyik, fenyevesetők illatozó, arnyas sarkában padok, asztalok, székek várják a pihenni vágyó közönséget. Most készül a büfé berendezés.

Pünkösdi napján nyitották meg a fürdőt s bár az egész heti hűvös idő után a nap még nem volt képes a levegőt megfelelően felmelegíteni, mégis sokan látogattak meg a fürdőt s a játszótér hangos volt a gyermekek kacagásától.

Bár gazdag lehetnék

mondja vágyakozva sok ember. Ez a vágya már a közeljövőben teljesülhet, ha egy négy, vagy két pengős államsorsjegyet vásárol. — A húzas már

junius 6-án lesz.

FÖNYEREMÉNY:

50'000 — AR. P.

Hirtelen aszfaltoztak és székeket kerítettek, a cigányzenekar húzta a legszebb magyar nótákat s annak hangjai mellett bizony nagyon jól esett a „badaconya”.

Ez a fürdővel Csáktornya, szociális téren nagy lépéssel haladt előre. Az egész heti munkában ellaradt hivatalnok, kereskedő, iparos, munkás, kevés pénzért megtalálja nemcsak szórakozást, hanem testileg és lelkileg felüdül és felfrissül és pláne a fiatalok részére, amelynek a sport és játék mellett nagyon fontos a napfény és víz, valóságos áldás ez e fürdő.

A felújítási munkálatokat ifj. Sztrahonya József vaskereskedő, a fürdőbizottság tagja vezette és itt külön meg kell dicsérniük diákjainkat: Vörös Tibor és Szivoncsik Tibor egyetemi hallgatókat, Barabas Viktor, Legenstein László, Sztrahonya Andor, Bezeredy Ferenc, Horvath István, Horvath László, Horvath Ferenc, Kontrec Antal, Kstofics János, Sinkó Tibor, Bicsák István, Koros Győző, Csány János és Salán Oszkár középiskolásokat, akik faradhatatlan szorgalommal és teljes igyekezettel ingyen végeztek a föld- és égyéb munkálatokat, miközben Racz Vali, munkája mellett, szívből-szabó énekekkel szórakoztatta és buzdította őket.

Hisszük és tudjuk, hogy a csáktornyai közönség örömmel fogja látogatni ezt a fürdőt és nagy jövőt jósolunk neki.

Bombázók Muraköz felett

A héten immar másodszer történt, hogy az ellenséges bombázórepék Muraköz felett is karamullták boguk leieret. Felsőpalla után Pusztala község szüvendett a gaz gangsterek gyilkos tamadasától s az anyagiakon felüli bizony életet és vért is kellett áldozni.

Ez a két eset szolgáljon intő példaul közönségünknek. Tanfolyamot, vizsgákat rendeztek, kioktattak a közönséget, miben rejlik a légi veszély, hogy kell védekezni, elbújni az övöhelyekre, de sajnos a lakosság nagy része még mindig könnyelműen bánik saját életével. Még mindig alakulnak csoportok, akik kíváncsián lesik az ellenséges gépeket, szamlálják őket, ahelyett, hogy saját életüket igyekezzenek megvédeni.

Az ablakok még mindig tele vannak díszes függönyökkel, a padlók szőnyegekkel, holott a naplópak mar százszor megirták, hogy ezek terjesztik elsősorban a tüzet. A legutóbbi probatárdo azt is megmutatta, hogy még a gyenge bombák is oly erős légnyomást fejtenek ki, hogy az ablakok betörnek, hát még a nagyobbak!

Felsőpallán és Pusztalán egyetlenegy ember sem halt, vagy sebesült meg, aki keletlen ledezte magát, az áldozatok kizárólag azokból kerültek ki, akik kint tartozkodtak.

Minden ember felelős életéért, vagyonaért elsősorban önmagának, családjának és nem utolsósorban hazájának. Ne legyünk könnyelműek, ne jatsunk életünkkel. A hatóságok minden megtesznek, oktatnak, védenek bennünket, hasznos rendelkezéseket bocsátanak ki, mindez pedig nem azért, hogy mi intézkedéseiket semmibe vesszük. A belső front védelme ép oly kötelesség, mint a harctéré.

Légőgyakorlat Csáktornyaán

Pénteken, a sötétség beálltával légoltalmi gyakorlatot tartott a honvédehelyőrség a hatósági segélyosztágok bevonásával. A riasztás célja elsősorban annak a megállapítása volt ugyan, hogy a katonai és polgári mentőosztágok együttes munkája milyen módon támogathatja egymást, mégis igen értékes tapasztalatokat szerezhetett a város légoltalmának vezetősége is a polgárság felelősségéről, magatartásáról és a mai helyzet által megkövetelt beállítottságáról is.

A kapott kép elég megnyugtató. Az üzemek őrségei, segélyosztágai percek alatt készen állottak. Felszerelésük jó, berendezéseik megbízhatók. Sajnos, talált az ellenőrző bizottság egy olyan üzemet is, ahol, elképzelhetően kezdetlegesek voltak az állapotok. A megtett intézkedéseknek bizonyosan meglesz a gyors eredménye.

A polgári lakosság is felelősen viselkedett a legtöbb helyen. Igaz, hogy sokan tudtak a riasztás próba-jellegéről s emiatt némelyik ablakból még több fej kíváncsiságot az utcára, mint amikor elleneséges repülő motorbúgása dörög a levegőben. Ezeknek a jólétesülteknek éreznük kellett volna, hogy éppen ennél a riasztási gyakorlatnál kellett volna megkezdniük kíváncsiságuk megfigyelését. Nehéz dolog ez. De ha nem akarunk úgy járni, mint a varasdi

kíváncsiak, minden riasztásjelre az ablak helyett az óvóhelyre siessünk! A bomba-beesapódásokat aknarobbantásokkal jelezték. S minthogy voltak, akik még mindig nem szokták meg azt, hogy a riasztáskor a légnyomás kár megelőzésére az ablakokat ki kell nyitni, bizony sok a betörtött ablak is! Jó ebből tanulni, amíg nem késő.

Akad egy-egy bátran kivilágított lakás is. Igaz, hogy még nem volt 22 óra, de riadó volt! (De csak próbariadó — védekeztek a tettenértek. Persze, ez nem mentesítette őket a pénzbírság alól.)

Megállapítható azonban, hogy szabálytalanságok, könnel-üsködések leginkább csak ott történtek, ahol tudtak a riasztás próba-jellegéről. Ahol erről nem tudtak, dicséretre méltó magatartás sorozatos tetteit figyelhettük meg. Fel kell jegyeznünk Janusics Ferenc háztömparancsnok higgadt és okos magatartását a területén kiterjedt tüz eloltására tett gyors, erélyes intézkedéseiben. És elismerést érdemel Dobosics Ferenc levele, hidegvérű elszántasága is.

A gyakorlat közérdekű tapasztalatairól a Légoltalmi Liga közgyűlésén lesz majd beszámoló a Leventeotthonban, vasárnap 9 órakor. Legyünk ott minél többen!

Német ejtőernyősök a cassinói frontszakaszon. (Foto RDV)

Katonai munkatábor vár a munkakerülőkre

A Budapesti Közlöny közli a m. kir. minisztérium rendeletét, amely a hadüzemi termelés fokozásához fűződő egyetemes nemzeti közérdek szolgálata céljából lehetővé teszi, hogy azokat a férfiakat, akik a vállalt munkatevékenységek indokolatlan megtagadása, szándékosan hanyag teljesítése, a honvédelmi munkakötelezettségen alapuló felhívással, vagy kirendeléssel szemben tanúsított engedelmesség, közérdekű és használatlan munka vállalásának alapos ok nélkül való megtagadása, megrogzított munkakerülés, vagy általában a dolgos élettől való vonakodás miatt egy korábbi rendelet rendelkezése értelmében rendőri hatósági őrizet alá helyezés (internálás) után az erre a célra létesített munkatáborokban katonai vezetés alatt munkára szorítja, a honvédelem érdekeit szolgáló fokozott haditermelés előmozdítása végett rendőrhatalósági őrizetbe-

helyezés (internálás) nélkül is közvetlenül be lehetne állítani a termelő munka folyamatába. A rendelet annak biztosítása céljából, hogy a munkahelyükről önkényesen távolmaradó hadüzemi alkalmazottak megtagadott munkatevékenységük helyreállítására, elrendeli azt is, hogy azt a hadüzemi alkalmazottal, aki a munkahelyét önkényesen elhagyja, vagy onnan eltávozik, a vállalatához kirendelt katonai vezető a vállalat körében szervezett katonai vezetés alatt álló munkaszervezetbe ossza be, ahol a beutalt személy a katonai büntetőjogi és felelősi szabályok hatálya alatt katonai vezetés mellett honvédelmi célú munkát végez és onnan csak legalább egy hónap eltelte után lehet elbocsátani, ha kifogástalan magaviseletet tanúsított és kiemelkedő szorgalommal eredményes munkát végzett.

Vitézek, Tűzharcosok, el Perlakra a hősi emlékmű és Országzászló felavatásához!

Kákossy Győző tűzharcos szervező tiszt értesítése szerint a vitézek és tűzharcosok vasárnap, június 4-én a reggeli 6-10 óráig vonattal indulnak Csáktornya-ról Perlakra a hősi emlékmű és Országzászló felavatási ünnepségére. Murakirályon kocsik várják őket, hogy beszállit-

sák Perlakra.

Testvérközseink ezen hazafias ünnepségén bizonyára nagyon sokan fognak Csáktornyáról is megjelenni, elsősorban a vitézek és frontharcosok.

„ARANY BÁRÁNY”
Kötöttáru üzem, CSÁKTORNYA
Kossuth Lajos u. 9. - Telefon 143.
Gyárt elsőrendű kötöttáru.
Tulajdonos: Kuráth Joachim

Támogassuk a bombakárosultakat

Muraköz, mindig áldozatkész lakossága egymásután igyekszik kimutatni szeretetét és rokonszínét a haborusújtotta bombakárosultak iránt.

E héten a Kákossy Győző vezetése alatt álló Csáktornyai Vidéki Körjegyzőség küldte be adományát, 590 pengőt, többnyire aprópénzben, amitől az látszik, hogy a jobbmódúak 20 és 10 pengősei mellett a szegények pengői és fillérei szerepelnek többségben. Jó szívet adták!

Megjegyezzük, hogy a csáktornyai vidéki körjegyzőséget a visszatérés után kétfelé osztották s így az adományozók között a régi körjegyzőség lakosságának csak egy része szerepel. Szerkesztőségünk eddigi gyűjtése 152963 P. Csáktornyai Vidéki Körjegyz. adom. 590—P. Összesen 211963 P.

A lapunkban eddig kimutatott, de közvetlenül beküldött összegekkel együtt a muraköziek eddig több mint 8000 pengőt adományoztak. — Várjuk a többi községek adományait is!

Első Muraközi Szövődé Rt.

Gyártelep: CSÁKTORNYA
Széchenyi u. 50 • Telefon: 31.

KÖZPONTI IRODA:

BUDAPEST, VII., Király ut 55 szám.
Telefon: 424-104.

Elővigyázatos dolog, hogy lakásainkban eltávolítsuk a belső ablakszárnyakat

A legutóbb fővárosunkat ért angol-szász légitámadás alapján szerelt lapaslatokat azt mutatták, hogy az óvóhelyeken biztos menedéket találtak közülük többen csak azért veszítették életüket, mert az óvóhelyek vakolatát előzően nem távolították el s így a rombolóbombák becsapódása következtében keletkezett légnyomás verte porfelhőben megfulladtak. Az előírásoknak megfelelően tehát az óvóhelyekként kijelölt helyiségek falairól a vakolatot el kell távolítani, a téglalak közötti hézagot pedig ki kell tölteni (be kell kenni).

A légitámadás alatt az óvóhelyek határoló falaihoz ne támaszkodjunk, mert a rombolóbombák becsapódása rázkodtatásokkal jár, ezek pedig a falhoz támaszkodók testi épségét veszélyeztetik. A legutóbbi támadások során több esetben okozott halált, a gondatlanul nekitámaszkodók közül sokan szenvedtek kopocsaalapi, vagy gerincművel.

Óvóhelyen, vagy riadó gyülekező helyen kell tartani a tűzoltói felszerelést. Ezt a felszerelést helyéről elvinni, vagy más célra felhasználni nem szabad, azt állandó jó, használható állapotban kell tartani. A háztulajdonos házparancsnok naponta ellenőrizze.

A melegebb időszak beköszöntésével időszerte vált a lakásokban a belső ablakszárnyak eltávolítása, lekasztása és oly helyen tárolására gondoskodás, amelyen az üvegezés a légitámadás okozta légnyomástól megfelelően megóvható. Ez a gondoskodás annál is inkább szükséges, mert nagyobb üvegtörés esetén a postást biztosítani nem tudjuk: az üvegtörmelékkel zárolták, a szükséglet kiutalása legalább is igen sok időbe kerül; a hideg időszak bekövetkezésével pedig a lakóhelyek fűtése a legnagyobb akadályokba fog ütközni, már azért is, mert a tüzelőanyag is csak korlátozott mennyiségben áll majd a lakosság rendelkezésére.

Kőbányai Polgári Serfözde

muraközi egyedárusítója, ugyszántén

PETÁNCI ÁSVÁNYVIZ Ióraktára

glavno skladišće PETANSKE kisele vode

Csáktornya, Kossuth L.-u. 1 sz. alatti

nyitrai MRÁZ TIBOR

Csáktornya, Kossuth L. vulica br. 1.

telephelyiségét ÁTHELYEZTE
A ZRINYI VÁR BELSŐ UDVARÁBA.

je svoje skladišće i magazine PREMESTIL V
ZNUJREŠNJI DVOR ZRINYI GRADA (Staroga grada)

Tábori posta.

Fuksz László honvéd Tábori posta F. 204. Sok csókot küld szüleinek és rokonainak, üdvözlöt a messze távolból az összes ismerősöknek. Jól érzi magát.

Kopjár K. Alfréd Tábori posta C. 110. Egyike a sok, a hazát szerető és érte harcoló magyar honvédek. A messze távolban jól esnek a hazáról kapott hírek, azért kér leveleket és újságokat. Mindenkit üdvözl.

SPORT

Kaposvári Turul S. E. — Csáktornyai Zrinyi T. E. 4:0 (0:0) N. B. III. bajnoki.

Az első félidőben még tartotta magát a csáktornyai csapat, de szünet után a bajnokjelölt Turul bezízesítette magának a győzelmet. A játékvezető nagyon jól vezette a mérkőzést és az egész mérkőzés alatt csak egy hibát vétett, egy meg nem adott csáktornyai gólt, ami talán döntő fontosságú lehetett volna. A csapat nagyon megérezte Megla hiányát.

A védelemnél Ivánovics csak az első gólt ért tehet, különben jól védett. A védelemből még Benkő II. és Pálffy volt jó.

Cs. Z. T. E. kombinált — Alsólendva 3:1 (2:0)

A csáktornyai csapat könnyen nyert és még több gólt is rugathatott volna. A csapatban Benkő I is játszott akin, meglátszott, hogy hosszú ideig nem gyakorolt. A gólokat az első félidőben Bézerédy szünet után pedig Takács lőtte.

Alsólendva — Cs. Z. T. E. kombinált 3:1 (1:0)

Pünkösdi hétfőn Alsólendván került sorra a visszavágó mérkőzés. A játékvezető pártoskodása következtében csak két tizenegyesel tudtak győzni a lendvaiak.

Megnyílt a

Muraszentmártoni

(Vucskovecz) fürdő

A meleg idő bekövetkeztével ismét megnyílt a már nagy hírű muraszentmártoni gyógyfürdő.

Tetűszés szerinti hőfokú kabinfürdők. Nagy nyitott és fedett fürdőmedence közös fürdőzők részére.

Elismert gyógyfürdő reuma, ismét, gyomor és bélbántalmak, hurutos és női betegségek ellen.

Arnyas park, kirándulóhelyek, vendéglő szállásokkal, közvetlenül a fürdő mellett. Lakás és ellátás a környéken is kapható.

Orvosi felügyelet.

Pihenőhelyek is kiválóan alkalmas.

Hirdetmény

A néhai Kuhár János perlaki volt plébános hagyatékából nyilvános árverésen eladásra kerülnek: 1. Kettő darab Jugoszlav Agrár Bank 500 dinár névértékű részvénye. 2. A Perlaki Gazda Hitelszövetkezet tagsági könyvecskéje. 3. A Napretkova Zadruga, sarajevói pénzügyi elleni kényszerbetéti viszonyból eredő 4811 dinár 10 para tőke és járuléka iránti követelés. Az Alsó-muraközi Takarékpénztár 4161/1925. sz. 2225 P. 85 fillére szóló betétkönyvecskéje, továbbá 1800 dinár és járuléka, 3527 dinár 50 para és járuléka, 200 dinár és járuléka, 1400 dinár és járuléka, 1000 dinár és járuléka iránti, kötelezvényen alapuló követelés.

Az árverés 1944 évi június hó 20 napjának délután 3 órakor a perlaki kir. közjegyző hivatalos helyiségében Perlak, F. u. 51 szám alatt lesz megtartva.

Árverési feltételek:

1. A követelések és értékpapírok csak készpénz ellenében lesznek eladva.
2. A kikiáltási ár az értékpapír és a követelés névértéke.
3. A hagyatéki tömeg nem szavatol az árverésre becsült értékpapírok és követelések ellenértékéért, fennállásáért és behajthatóságáért. Perlak, 1944 május hó 24.

Dr. Sebestyén Máttyás
kir. közjegyző.

A PERLAKI JÁRÁS HIREI

— Baranyay Lajos perlaki áll. tanítót a Julián Iskola Egyesület elnöksége díszes elismerő oklevélben részesítette, mint az egyedül még Muraközben működő, volt horvátországi Julián Egyesületi tanítót. Örömmel halljuk ezt az elismerést, bosszú évek névtelen munkáját jutalmazza. Baranyay Lajos volt most is az első azok között, akik bátran kiállottak az új Magyar Jövő kiépítése mellett és vállalta a Magyar Megújulás Nemzetiszocialista Pártvezetőség helybeli elnökségét. Névtelen magyar testvér, aki a sok beszéd helyett dolgozik, becsülettel, önzetlenül az új magyar földön, új és magyarabb magyar életért.

— Perlakon befejeződtek az elavultított zsidók ingóságainak leltározásai, a lakásukat pedig a perlaki járás főszolgabírája már is kiújlta. Dr. Singer Jenő volt ügyvéd 7 szobás lakását az itt állomásozó határőrszolgálat honvédség egyik alakulata kapta meg, míg Dr. Schwarz Jakab orvos bérelt lakását az egyik gazd. népiszkola szaktanítónő. A két zsidónál főmennytelen áru volt felhalmozva. Fekélt Dr. Schwarznál olyan nagy mennyiségű gyógyszerrel találtak, mely egy nagy kórháznak is bőven elég lett volna. Hiába a perlaki zsidó sem volt másabb a többi zsidónál, valamennyien az áruk elvonásával akarták az országot romlásba vinni.

LEVENTE HIREK

Rendelet leventeköteles ifjak politikai tevékenységének megtiltásáról

A Levente Hírközpont jelenti:

Csatay Csataj Lajos m. kir. vezéreztetés, honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, mely szerint a kormány és rendszerváltozással kapcsolatban egyes újságokban cikkek jelentek meg, amelyek a leventeköteles ifjúságot politikai partokba, politikai jellegű szervezetekbe és egyesületekbe való bekapcsolás szövegűvel fel és utaltak arra, hogy az ezirányú tito rendelkezések jelenleg már érvénytelenek.

A honvédelmi miniszter kiadott rendeletében megállapítja, hogy a leventeintézménynek, mint a katonai előképzés és a nemzetnevelés alami szervezetének, célkitűzései és elvei változatlanok, azokat koranyi- és rendszerváltozás nem érinti. Megállapítja továbbá, hogy a leventeintézmény állami szervezete egyedül is alkalmas és képes arra, hogy a leventeköteles ifjúságnak korszerű és egységes világnézeti nevelést adjon; nincs szükség arra, hogy egyes politikai partoktól vegyen át korszerű eszméket, miáltal a napi politikai eseményeibe sodortatva csak annak lenne kitéve, hogy az ifjúság egysége és fegyelme előbb meglazul, majd végzetlenül felbomlik.

— Eppen ezért — folytatja a honvédelmi miniszter rendelete, a leventeintézmény tagjait a politikai szerepléstől ezúttal is tavoltartom.

A honvédelmi miniszter rendeletében végül felszólítja a parancsnokokat, hogy a hivatkozott törvényes rendelkezéseknek szerezzenek érvényt és egyben elrendelte, hogy minden olyan az intézményen kívüli ténykedést, mely rendeletével ellentétben van, haladéktalanul jelentsek.

Az iskolai leventék vidéken is kötelesek kiképzésre jelentkezni

A Levente Hírközpont jelenti:

A középiskolai és főiskolai hallgatók leventekiképzése az iskolai tanév befejezése után is, heti 4 órában tovább folyik. Az iskola szünetnapon maradt diákok rendszeres csapatokban kapnak kiképzést.

A vidékre költözöttek pedig új lakóhelyükön jelentkezni kötelesek, az új lakóhelyük szerint illetékes leventeparancsnokságnak.

Ezen felül a lakóhely megváltozását mind az elhagyott községekben, mind az új lakóhely szerint illetékes községi előjáróságnak a szabályszerű ki és bejelentő lapon is jelenteni kell. Aki e jelentkezéseket elmulasztja, illetőleg a kiképzésen nem vesz részt, rendőrbíró elé állítják és szigorúan megbüntetik.

Hirdessen a „Muraköz“-ben

Adakozzunk a bombakárosultaknak

MEGYIMURJE

Preplatna cena: 6.— P. na pol leta.
Vredništvo: Horthy Miklós-tér 8.

Csáktornya, 1944 június 2.

Politíčki tjednik
Zide saki petek.

Lepša i bolša Domovina

Nova vlada se predstavila v Orsačkoj hiži

Marcíuša 19-ga se magyarsko živle nje preobrnulo. Skorom bi rekli, da su bila takša vremena, kak 1848, leta.

Narod se zbudil z teškoga sna, pretiral je zmed sebe one židovske trote, šteri su navek bili stranijski med nami, nigdar ne su se priznali za prave sine ove domovine, a stem bole su nas cecali i z naših mok i trudov sebi cekine i palače nabirali. Odišli su zmed nas i si oni, šteri su to židovsko gospodarenje podpirali i pokrivali.

Visokodostojni Gospon Guverner je postavil novu vladu, šteroj je predsednik Sztójay Döme i ta vlada se v sredu, majuša 24 ga predstavila v Narodnom Spravišču.

Ne lepe reči, nego jako i fletno delo

Szójay Döme, ministerpredsednik je v Orsačkoj Hiži celomu narodu rekel ovo:

Prilike su takše bile, da se ova vlada ne mogla nam zatem, kak je bila postavljena, predstaviti pred Narodnim Spraviščem, kajti predi je bilo potrebno, čuda kaj-kaj včiniti, s čim je ne bilo moči čekati. Vlada je mišljena, da denes neje treba dojt pred narod z lepimi rečmi i obečani, nego fletno i dobro i prez zamudka je treba včiniti se ono, kaj denešnje prilike zahtevaju za orsag.

Kaj je ova vlada do ve včinita i kaj i denes, den na den dela, to svetlo dokaže, da ova vlada ne nuca nikše programe i obečanja, nego oče pošteno i fletno zvršavati svoje delo.

Prvi su honvedí

Dale veli ministerpredsednik, da ve, da ima prvič priliku govoriti pred narodom s prvimi rečmi se oče obrnuti na našu narodnu obranu, na naše honvede. K onim honvedam, šteri su telo z našega tela, krv z naše krvi i duša z naše duše. Oni su jaki fundament našega bo dočega življenja i na njimi počiva ve dašny i bodoči naš magyarski orsag.

Ovi honvedí su već na leta v, teškim harcovanju z ruskim bolševizmom, najvećšim neprijatelom krščanstva i europske kulture. Te honvedí, kak su njim to njihovi oći s prvoga svetskoga tabora ostavili i denes v jako teškim prilikam vitežki harcovleju i den na den zaslužuju vence z lorbekovoga listja.

Vlada oče za honvede vložiti se svoje sile. Treba je honvedam na najviše spuniti se njihove potrebe. Oružje, kruha, opravu i se drugo, da bodo mogli jako biti i vudriti po neprijatelju.

Na dale dužnost nam je, dati se kaj je mogoče honvedskim familiam, invalidam, taborskim popilam i sem onim, šteri su od tabora nesreću pretrpeli. Si te moraju znati, da njim narod daje su svoju ljubav.

Zato se ve, v tem mementu, s celom ljubavi i punim vufanym obrnemo na naše viteške honvede, šteri po tragu svojih oćov i ve aldujeju svoju krv i braniju jezero let staru domovinu, europsku kulturu i celo človečanstvo.

Verno priateljstvo i alduvanje priateljskoj Nemškoj

Ove teške bitke, v šterimi naši honvedí, već prek dve leti, navek z dobrom volom tučeju neprijatelja, ravčaju nas i v našoj zvuynskoj pilítiki.

I to je denes naša jedina politika, šteru moremo tirati, v teškom harcovanju proti bolševičkoj pogibeli. Tu je reč, jeli jeli bomo, eli nabomo ostali. Mi tabora moramo gvnuti i bomo ga gvnuti, drugač prepadnemo. V tem teškim harcovanju nesmo sami, imamo poleg sebe svojega velkoga priatela, nemškoga naroda z nyegovom velkom i jakom soldačijom. Ta soldačija je tak viteška, da njoj ga nema para na svetu, nyenu jakost ne moči zatreti i ta nam dobro stoji, da bomo neprijatelja potukli. Kakšu jakost ima, to posvedoči i pripčeñnye v Taljanskoj, da su anglosasi vložili jako velke sile z vufanym, da bodo jakši, a se to se zrušilo.

Magyarski i nemški soldati skup, pleča kraj pleča, harcovleju po štarijskoj šegi, kak su to njihovi oći ostavili, da skupa potučeju neprijatelja. Tu nemre biti reč za drugo, nego da potučeju neprijatelja, i k tomu pomažemo si oni, ki smo doma.

Dika Hitleru, voditelu nemškoga naroda.

Zdigel je visoko reč svoju ministerpredsednik i dale govori orsačkim oblegatom. Naša zvuynska politika čvrsto ide po trojnom kontraktu i proti komunizmu i tu smo v prvim redu poleg naših nemških priatelov. To priateljstvo je pravo, svetlo i pošteno. Verno i pošteno, z alduvanym skupa delati, to nas vučiju naša teška harcovanja črez čuda sto let.

Tak nam je bila skupna sođbina i polti prvoga svetskoga tabora, da su nam koli Pariza d. k. terali mirovne kontrakte. I vekovečnu zafalu smo dužni nemškomu

narodu i v prvom redu nyegovomu voditelu, Hitleru Adolfu. On je pomogel nemškoga naroda i on je zrušil trianonske lauce i on je pomogel Magyarskoj, da se popraviju one velke nepravice.

Naša zvuynska politika

Črez jezero let je naša politika navek išla za tem, da pošteno, jednako, svefo spunimo naše dužnosti i da navek verni ostanemo. Šteri su šteri drugu politiku voditi, oni su izdajiteli naroda, očeju nas na stran voditi i te narod doli gleda i vun odvrne od sebe.

Ran tak smo dužni zafalnost i poštuvanje našemu drugomu velkomu priatelju, voditelu taljanskoga naroda Mussoliniu. Nabomo pozabili, da onda, da smo od seh stran zaokroženi bili z neprijatelji, Mussolini je bil prvi, šteri je poleg naše pravice zdigel toplu priateljsku reč. S čistoga srca želem, i znam da je ves narod poleg mene, da velim, Mussolini naj poleg našega velkoga priatela nazaj postavi velku taljansku državu.

Našu domovinu vežeju kontrakti z onimi državami, štere su se složile proti komunizmu. Ne moram eksterno naglasiti da nam je dužnost harcovati proti komunizmu i vložiti se sile za to.

Vernost narodnosti

Za narodnost je ministerpredsednik rekel ovo: mi dobro znamo, da čí v ovom taboru, na šteroga su nas prisilili, harcovlevo, ne branimo samo sebe, nego i se one narode, šteri živiju v karpatskim bazenu i okoli toga. Držim, da v tem teškim pogibelnim vremenu bodo to si narodi razmeli i nabomo više ono iskali, kaj nas širom rezpostavlja, nego ono, kaj nas skup potegne v obrani naše zemle. Zato očemo si z dobra biti ze semi sosednimi narodí.

Kaj se tiče narodov, šteri živiju med našimi granicama, a govoriuju drugoga materinskoga jezika, mi njim očemo pokazati ran takše poštuvanje i vufanje. Očemo njim dati se, kaj nam je v našim življenju mogoče, da bodo mogli ran tak živeti kak i mi. Ali za to zahtevamo, da bodo verni ovoj domovini i jednako spunjavali se svoje dužnosti, kak i si drugi i glavno, da bodo priznali magyarsku vladavinu.

Kršćanska desna znutrešnja politika

V znutrešnjoj politiki, kak smo rekli — veli ministerpredsednik — ne govoriti, nego delati očemo. Z našim delom očemo pokazati, da ova vlada oče stvoriti narodnu i socialnu Magyarsku. Trdu volu imamo, da stvorimo jednaku, poštnu krščansku desnu politiku, kakša imaju Nemška i Taljanska.

Velko zadaču imamo zato. Židovsko

pitanye se ima do kraja rešiti. Gospodarska, socialna i društvena pitanja su tu. Za to moraju skup držati pod desnom stranom si najbolši ljudi i preladaši bomo se one, šteri se protiviju ovoj desnoj politici.

Dvoje imamo pred sobom, **Braniti kak najjakshe domovinu i povati kak najviše.** Cela naša politika ide v glavni za tem. Pravica i poštenje, spunjavane dužnosti, poslušnost i zahtevamo se posod i pravično rezdelenje sega onoga, kaj narod nuca.

Osobitu brigu vodimo z delavcima i s selskim narodom, da se gospodarski i kulturno čim bole zdigne. Ran tak branim i familie, da bodo oni, šteri su navek najbolši sini bili ove domovine, došli do svoje pravice.

Tabora moramo gvnuti i bomo ga gvnuti. Za to vodimo največše brigu i tomu moramo se podložiti.

Narod se denes bije na dve fronte: Vuni na ishodnim karpatskim dolinam v ognju i tu doma na znutrešnjoj fronti.

Jednaka soldačka poslušnost mora vladati na obedve strane.

Tu doma nam nepriatelji koleju nedužne aldove naroda i misliju, da nam bodo stem zrušili našu znutrešnju jakost na

šteru se naši vitezki honvedi oslanyaju. Do ve je narod mirno i junački pretrpel se kaj je z lufta došlo i siguren sem, da bo i dale tak.

Osvedočen sem, da bi saki pošten sin ove domovine najostreše proti stal sakamu onomu, što bi puntal proti znutrešnemu redu i miru, či pak bi se itak što našel, kaj bi probal puntati narodno jedinstvo, na njega bo državna vlast oštro i prez milosti vudrila.

Dale veli Sztójay Döme ministerpredsednik v svojem govoru da si skupa držati. Jedinstvo, marljivo delo i poslušnost nas mora voditi, onda bomo došli med evropskimi narodi na ono mesto, štero nas prepada.

Kaj se tiče vere, spunjavanya dužnosti i vufanye v bolše, naj si saki človek zeme za peldu našega Visokodostojnoga Gospona Guvernera (Velki eljen kriči za Gospona Guvernera). Onje navek pokazal človečje i soldačke dike. Črez dvajst pet let je na novo stvoril ovoga, v revoluciji i v Trianonu zrušenoga orsaga. Verno i z velikim poštuvanjem ga moramo slediti po onom potu, šteroga nam po nyemu postavljena vlada kaže.

Na zadnye je još minster predsednik prosil oblegate i celoga naroda, naj ga podpira.

Pomagajte kvarnikam od nepriateljskih bombi.

Naš, za alduvanye navek prepravlen, narod se jen za drugim trsi pokazati svoju ljubav i bratstvo za one nesrečne ljudi, šteri su teško trpeli od nepriateljskih bombašev.

Ov tjeđen je ona naša zvunyska notarijusija šteru vodi Kákossy Gyözö prvi notarijus, poslala svojega dara, 590 pengö, najviše v drobnimi penezi, z česa se vidi, da poleg 20 i 10 pengöv bolših gospodarov, najviše su pengöi i fileri siromakov. Z dobrim sreem su je dali!

Moramo znati, da su našu zvunysku notarijusiju, polti kak smo se povrnuli, rezdeleni na dvoje, pak su stoga te penezi stanovnikov samo jenoga dela staré notarijusije.

Naše vuredništvo je do ve nabralo P 152963

Dar zvunyske notarijusije Csaktornya 598—

Se skupa P 211963

Z onimi svotami, štere smo v našem listu vun skazali, a poslani su direktno, su naši megyimurci do ve darovali prek 8.000 pengö. Čekamo dare i z drugih občin.

Taborska pošta

Radek János Nzirvölgy, Novak Ferenc i Salamon István Tabori posta K 146, Pozdravljaju svoje roditelje, brate, sestre, decu, a najviše svoje drage grličice i prosiju naj nyim čim više pišeju i novine pošleju. Pozdravljaju i se fajne pučike v Granerovoj fabriki.

Iščem puču za ves hižni posel, koja i kuhati zna. Pitati v vuredništvu.

Soldački lager čeka lenčare

Po naredbi m. kr. ministeriuma si oni, šteri lenčariju, nečuju delati, vugibleju se pozivu na honvedsko delo, eli se tomu protiviju i očeuju prez dela živetu na ludske račun, bodeju internerani i da nyim internacija zide, doideju v delavske lagere pod soldačkom stražom i tam moraju delati či očeuju eli ne.

Ve su službene novine donesle novu naredbu, ministeriuma, da se takši ljudi i prez internacije moreju postaviti v delo, kajti povati se mora, obrana orsaga to zahteva i mišči nesme na ludske račun prez dela živetu. Te ljudi morali delati pod soldačkom stražom.

Ako šteri delavce v haidžim (soldačkoj) fabriki ostavi posla, takši dojde pod strof v soldačku delavsku službu de mora služiti pod soldačkim zakoni i disciplinom.

Jako dobra je ta naredba. Denes neje te svet, da bi človek živel samo z lufta. Čuda naše mišjine se pokvarilo s švercanem i z drugim takšim. Te ljudi si ne premisliju, da či bodo si švercali, onda za kratko vreme nabo kaj švercati a bormeš niti kaj za jesti, kajti nikaj se nabo povalo. To je velki greh proti domovini, kajti stem nepriatelja podpiraju.

Gospodari

Šteri imate mašine za mlaiti

Došli su igénylési za pleh i cevi za kotel. Šteri ste kotrigi „Magyarországi Bércseplök és Géptulajdonosok Országos Szövetsége“, morete te igénylése podignuti nam pre

Fuss László hércseplő
CSAKTORNYA, Szentistván ut
polog špitala

Muštra za obranu od lufta v Csaktornya

V petek navečer, da je hapilo kniča biti, su naši honvedi skup s civilnom pomoćnom velku muštru držali za obranu od lufta. Ta muštra je najpredi išla za tem, da se vidi, kak bude soldačka i civilna obrana skup delala i pomagala. Poleg toga se voditelstvo varaške obrane osvedočilo i za to, kak dalko je narod discipliniran i kak se zna držati i čuvati, da je pogibel z lufta.

Kak se vidi, moremo biti dosta zadovoljni. Straže i hraniteli po fabrikaj su za minote bili na mestu. Dosta dobro su spravleni i se potrebno je v redu. Na žalost, kontrolna komišija je našla i jeno takša mesto, de je čuda toga falilo. Nadjamo se, da bodo i tam spunili, kaj pribike zahtevaju.

Civilni narod se dosta disciplinirano ponašal na najviše mesta. Istina čuda nyih je znalo, da bude riadó samo na probu i zato je z nešternih oblokov još više glav lukalo vun na vuhcu, kak da nepriateljski motori ružiju v luftu. Te bi morali reda držati. Teški posel je to, Ali či nečuju tak ziditi kak oni, šteri su v Varaždinu

šteri se videti, onda na saki riadó, na mesto oblokov naj se žuriju na mesto za obranu! Mine su pokale i pokazale, kak bombe curiju. Bilo je dosta takših, šteri su se još navek ne priveli, da je riadó, treba je obloke odpreti, kaj je jaki luft nebi zdrobil, bilo je i čuda potrh oblokov. Stoga se dobro vučiti ve, dok je ne prekesno.

Vidli su se i nešterni, bistro rezsvetlени obloki. Istina, još neje bilo 10 vur, eli bilo je riadó! Je samo proba, su se branili kričevci, samo to nyih neje rešilo od strofa.

Poleg sega toga more se reči, da najviše samo tam ne su se ljudi držali zapovedi, de su napre znali, kaj bo samo proba. De su za to ne znali tam je skorom sigdi bil fale vreden red. Polaliti je treba Janušics Ferencu za to, kaj je pre jenom ognju jako ljetno napravil se kaj je potrebno zagasiť. Ran tak je zaslužil pofalnu Dobosics Ferenc leventáš, zato kaj se jako dobro držal.

Kaj smo se sega navčili na toj probi za obranu od lufta, bo se govorilo na velikoj sesiji Lige za Obranu od Lufta, v nedelu ob 9 vuri. Si moramo tamo biti i poslušati kaj bomo čuli

Murakiraju nyih čekaju kočije, da nyih odpelaju v Perlak.

Na ovu rodolubnu paradu bratske občine Perlak sigurno bodo čuda nyih iš z Csaktornya v prvom redu vitezi i frontski soldati.

Vitezi, Frontski Soldati. Idemo v Perlak na posvečenyne sponenika junakov i Orsačke zastave!

Od Kákossy Gyözö-a, oficera za organizaciju frontskih soldatov smo dobili glasa, da vitezi i frontski soldati ideju v nedelu, juniáša 4-ga, v jutro ob 6 vuri s cujom v Perlak na posvečenyne sponenika junakov i Orsačke Zastave. V

Ludi pazite si na marhu!

Peklenski nepriatelji su pak nekaj vražega zmishli s čim bi nas šteri na nikaj deti. Da su zadnyipot bombaši ober nas leteli puščali su z lufta nekša falacke vate, nutri su kuglice pune gifa. Či marše, eli svinya takšega kaj poje, mora poginuti od gifa.

Proti tomu se moramo oštro braniti. Si ljudi velki i mali, stari i mladi, vun na senokoše i gmajne, človek od človeka meter dalko i dobro preiskati zemlu. Te falacke vate skup pobrati i v zemlu globoko zakopati. Ne znamo, kakši gift

je v toj vati, zato je ne dobro z golom rukom loviti te falacke nego s kakšimi klečci eli barem z rokavicama, kajti neje znati, jeli te gift ne škodi goloj ruki.

Ludi! najte to zanemariti! Strašen kvar se nam pripetiti pre marhi! Saki gospodar s svojom dužinom si naj zeme vreme za to. Se je treba dobro pregledati, da marha eli svinye hodiju. V taboru smo. Nepriatelj nas oče zrušiti, a mi se moramo braniti!

Spomenik onim šteri su za Megyímurje hmrli

Na den Trojakov, da kršćanska crkva sveti onoga dneva, da se je stvorila, — narodila, su naši határvadászi — granični vadaszi alduvali spomenu onih junačkih pajdašev, šteri su za domovinu smrť podnesli i kak je Sveti Duh obišel apoštola tak je i duh zveličenih junakov obišel naše vitezke honvede. Visoko je zdigel u njihovim srcu plamena rodolubnosti, da bodo još bolje vitezki, još bole junački branili onu zemlu, šteru nam je ostavil Sveti Stefan Kral i za šteru je, črez jezero let tuliko magyarskih, megyímurskih vitezov prelejalu svoju krv.

Határvadászi nosiju na levoj strani kabe trobentu i kokotovu pernicu. To znači v našimi očmi, da oni ne poznaju noć, niti dneva, niti svetka, niti petka, nego furt budno paziju na graniči, da nam zločesti neprijatelj nebi došel i či je treba, ran tak junački aldujeju svoju krv i življenje v obrani svete domovine, kak i oni njihovi pajdaši, šteri na karpatskim dolinam drziju onu ocelnatu stenu, na šteroj se zrušuju peklenske sturme prezbožnoga neprijatelja.

Narod Megyímurja još eksterno se poklanja pred ovom rodolubnom paradom naših graničnih vadasov, im su Berghoffer Ferenc örzvezető i Ráda István honved v obrani megyímurske zemle, v obrani svete zemle grofa Zrínyi Miklósa alduvali ono, kaj nym je najdražese, svoje mlado življenje.

Na najlepšem mestu kasarne, z alduvanym pajdašev, su naši granični vadaszi postavili spomenika vrednoga dnevnih velikih vremen, a gori s zlatnimi slovimi glasi do vekovečnih vremen dika magyarskih junakov.

Ob desetoj vuri su se postavile, na placu pred spmenikom honvedske trupe, z desne strane paradna kompania határvadászov, pod spo-

menikom s cvetjem bogato okinčeni oltar, na sredini placa oficer, se vlasti i čuda naroda. Točno ob vuri trobenta glasi, da je došel najvišeš zapovednik i mam je pristupil k oltaru v črlenoj cirkvenoj opravi soldački pater i meša se hapjal pod vedrim božim nebom.

Potli Evangeliuma je soldački pater posvelit spomenika i za tem je zrekel prodeštvo.

Najpredi prodekuje za značene trojačkih svetkov. Ov den se prav za prav rodila kršćanska crkva. Sveti Duh je objačil apoštola v njihovoj veri, dal nym je mogućnost, da sem narodom, po sim jezicam nosiju i glasiuju. Reč Svetoga Evangeliuma Objacij nym je srca, da se moreju proti postaviti sakom neprijatelju i bistro alduvati življenja v obrani vere i crkve.

Oko ne je ostalo suho, da je z globokimi rečmi spomenul krvava harcovanja naših honvedov z prezbožim naprijatelom, šteri oće zrušiti celoga sveta. I sini Megyímurja su črez jezero let branili i braniju onu zemlu za šteru su svoje življenje alduvali oni junaki čije spomene čenes svetimo.

Potli svete meše i Himnusza su határvadászi položili prvoga venca na spomenik, za nym pak je zapovednik mesta položil venca v ime honvedskih pajdašev.

Na zadnje je bil paradni marš pred spomenikom.

Berghoffer Ferenc és Ráda István! Idte na report pred Nebeskoga Gospona Soldačije i rečite, da ste vašu junačku krv ne za badav preleleli za ovo oslobodjeno Megyímurje. Ov narod z vekivečnom zafatom misli na vas, a spomenik, šteroga so vam pajdaši poslavlili, glasil bo vašu diku kesnim odvetkam, dok bo svet stal.

Ne su došli nikši glasi, da bi de bili hitali bombe. Naši kanoneri su na vise mestaj strelali na nye, a i naši vadasu su se v luft zdigli i zmešali su te neprijatelške avione,

Majusa 19-ga v jutro zaran je doletel vekši broj neprijatelških aeroplanov ober Ishodne Nemške. Vadasu su se mam zdigli i reztrali neprijatelške mašine. Tak su se te mašine rezteple i preletele zapadnu Magyarsku. Više neprijatelških mašin su doli strelili. Neje došel glas, da bi bombe hitili.

Europska fronta

Na taljanskoj fronti su bitke se jakše i jakše. Amerikanci pokrivaju nemške linije z teskim granati kak z dežgom i da misliju, kaj ga tam već ve ničesa živoga, onda pošilaju na stotine svoja taborška okloplena kola, štera se tresneju v nemsku obranu i ležuju po cestaj i grabaj kak nekše divje zveri, štere su živela predi, kak je na zemlu potop došel.

Jeden američki zarobljeni major je na prelušanju rekel da či bo ta ofenziva još jeno vreme trpela, amerikanci već nabodo meli rezerve za vlagati.

Pre varašu Aprila su amerikanci na širokoj fronti vložili velke sile i teskoga materijala, eli nemci su je zavrnuili i tak je pot v Rim za amerikance još navek zaprti.

Na europskoj fronti anglosaji koleju civile kak stekle divje zveri. Tak se vidi, kaj te ljudi već nemaju čistu pamet. Osobito z Francozke den na den dohajaju telegrami, da su nym englezi i amerikanci jempot toga, drugi pot onoga varaša vništili. Mrtvi i ranjeni na jezere, a kvar na čuda milionov. Francozi su milione soldačije i celu svoju domovinu alduvali za engleze i to im je ve plača od prijatelja. Kak smo već rekli englezi znaju tam harcovati, de neprijatelj nema oružje.

Tak su i severnu i zapadnu Nemsku pohodili eli su se grdo namerili, črez trojačke svetke su nemški vadasu prek 300 neprijatelških mašin doli pospravili z lufta, najviše štiri motorne. S temi aeroplani je dofi opalo i do 3000 zvučnoga personala, šteri se ne da tak z lekka namestiti.

Či bo to dale tak išlo, bodo englezi predi vpsali, kak se druga fronta hapi. Mašine moreju saki den delati, a ljudi zvučiti trpi na leta.

Japanska fronta

39.186 mrtvih i 15.630 zarobljenikov su nabrojili

Japanske trupe su v pokrajini Honan v zadnjim bitkami nabrojili 39.186 mrtvih, štere su kinezi ostavili na taborškom polu. Zvun toga su japanci vložili 15.630 zarobljenikov. V tem broju su nutri i oui, za štere je japanska cesarska, glavna komanda v sobotu već glasa dala.

Ovi velki broji dokažeju, kakše strašne zgubice su kinezi v tem bitkam v Honanu pretrpeli.

Englezi i amerikanci su na velkom glase širili, da najpredi bodo Europu do zemle zrušili, a onda — ham, bodo Japansku na jen došak pogutnuli. Kak se vidi, te falat bo nym malo pretrdi. Japanska je imela dosti vremena, da se preprav i ve z velkom i dobro zmuštranom soldačijom mirno čeka amerikanske požerake, šteri se bodo zadušili od japanskih štukov.

Z te fronte bomo još čuda novoga čuli, kaj se anglosasam nabo jako dopalo.

Nemški vadaski aeroplani tiraju američke bombaše. (foto RDV.)

Taborski glasi

Sovjetska fronta

Magyarsku najvišeše zapovedništvo nam v nedelu daje na glas, da ov tieden neje bilo nikaj vekšega na sovjetskoj fronti.

K tomu nam Magyarska Telegrafška Kancelaria piše, da su naši honvedi zadnjih tjednov ne samo, da su odvrgnuli bolševike, de su šteli napre doiti, nego su i sami dostipot vdri v neprijatelške linije i stvorili su si takšu frontu, štera nym potpuno odgovorja za obranu i da bo dosto vreme zato, z te fronte bo moći sturme napraviti na neprijatelja. Dale veli službeni glas, da su poleg toga zato kanoneri, z obadve strane fest delali.

S sovjetske strane su bilé patrolne bitke. Najviše kompanie, a negdi i bataljoni su napre došli. Se to se v našem ognju zrušilo. V tem bitkam su neprijatelji zgubili čuda stotin mrtvih, zarobljenikov, 35 teskih štukov, 3 taborška okloplena kola i jako čuda drugoga oružja.

Za bitke na Karpatskim dolinam i pre Kolomei je visoki general vítěz Lakatos Géza dobil od Hitler Adolfa, voditelja i kancelara nemškoga

naroda visoku medalju Železnoga Križa. Ran tak su dobili železne križe i oni magyarski marineri, šteri su harcovali v bitkaj pre Krimu.

Najnovesti glasi nam veliju, da zadnje dneve nesu tulikajše bile vekše bitke na sovjetskoj fronti.

Ober Finskoga morja su marineri doli štelili šest, a nemški aeroplani sedem neprijatelških mašin.

Nemški aeroplani su v noći pohodili velke železničke stacione Kasatin i Smirinka, rezpečili i vužgali su čuda magazinov i municije.

Neprijatelški aeroplani ober Magyarske

Magyarska Telegrafška Kancelarija daje na glas

Majusa 28-ga (na Trojake) proti večeru su neprijatelške mašine z ishodne strane doletele v naš luft i na vise linijaj proti jugozapadu ostavili su našu granicu.

Istoga dneva, kesno na večer, su neprijatelški aeroplani z južne strane doletele ober Magyarske, preletele su našega lufta i proti severu ostavili su našu zemlu.

Majusa 29-ga, su tak se vidi, iste one mašine nazaj odletele. Jene neprijatelške mašine od juga proti ishodu, a druge od sevrta proti jugu.

CSÁKTORNyai SZÖVŐ és KÉKFESTŐGYÁR
(Neumann S. Utóda)
predi NEUMANNOVA FABRIKA
CSÁKTORNya

i dale gori jemle oprave, štofe
i platno za FARBATI na sake
fele farbe.

Gospodarstvo

Kaj mora gospodar znati za gazdinsku knjigu

V gazdinskoj knjigi je zapisano, kaj gospodar mora znati za izvrševanje svojih dužnosti nutri davanya i povanya.

Saki gospodar, šteri sam za se vodi gospodarstvo, mora meti svoju gazdinsku knjigu. Za sa gospodarstva, štera su nyegva v jenoj občini, se davle jena knjiga. Za občinski imetek, onda za se skupne, prinas urbereske gmajne, se mora za sigurno eksterna gazdinska knjiga vun dati.

V gazdinsku knjigu se imaju zapisati se dužnosti nutri davanya štere gospodar mora izvršiti. Ran tak se v gazdinsku knjigu, po preslušanyu gospodara zapiše celo nyegvo gospodarstvo, kulko mekot ima jenoga i drugoga, kulko jedinice je dužen nutri dati v jenim i drugim čoporu, kulko marhe ima i se drugo, kaj je važno za spunyanavane dužnosti. Gazdinske knjige se davleju vun juniusa 15-ga. Što ju do toga vremena ne bi v roke dobil, mora ju do juniusa 30-ga prositi pre občini.

Da se knjiga gazdi prek da, občina bo zapisala, po preslušanyu gospodara, kulko ima familije i kak su deca velka, kulko družine ima, kakšu i kulko marhe ima. S čim su zemle zasejane, da se ste knjige se to vici.

Ran tak se z gazdinske knjige vidi, kulko zrna ima gospodar pravo mleti i kaj i kulko sme klati za svoj barat.

Gazdi ober 100 mekot si to knjigu sami spunjavleju pod kontrolom gospodarskoga inspektora.

I to moraju gazdi dobro znati, da kaj se nutri da zrne, marha, svinje, mašca, mladina, jeji i tak dale, v gazdinsku knjigu zapisati sme samo občinsko poglavarstvo i on Irgovac, liferant, šteri je po vlasti na to opomoučen.

Gospodar prez gazdinske knjige nemre biti niti jenu vuru, zato je treba jako paziti, kaj se nebi zgubila. Što bo gazdinsku knjigu zgubil, eli bi mu na drugi način došla pod kvar, za onu knjigu mora pre občini platiti 20 pengő. Letošnje stare knjige tulikajše ne smeti zahitati, polti obrečuna je treba čuvati još na leta.

Za lanysko gospodarsko leto je bilo čuda pritožbi kaj su knjige ne bile dobro spunylene. Najviše ljudi se tožilo za to kaj nym je bilo zapisano više orane zemle, kak su meli i zbog toga su ljudi meli neprilike pre nutri davanyu.

Ve, da se bodo vun davale nove gazdinske knjige, prosimo naše gospodare, naj saki pazi, kaj se mu zapiše v knjigu. Naše gruntovnice i katastri su na najviše mesta stari. Občina z najbolšom volom nemre navek prenajti na čistom, što kaj ima. Jako čuda škodi i to, kaj se ljudi doma rezdellju z imetkom, a nišči se ne briga za to, kaj bi se i vgruntovnici i v katastru rezpisali. Zbog toga onda ljudi imaju neprilike z vlasti, nemreju spuniti ono, kaj nym v knjigi piše.

Poglavari i občinski komišari za obskrbu naroda poznaju se ljudi, znaju što kaj ima, treba nym prositi naj posvedočuju imetke, či su katastri ne vruđu. Stem se prešpara čuda skakanya sem—tam, neprilike i štrofi.

Či što marše proda, eli mu doli dojde, treba mam pre občini na glas dati, onda niti pre nutri davanyu mleka nebedo falinge, niti štrofi.

Ne je dosti roke v križ deli i čekati: „Kak Bog da“, nego treba se brigati za svoje siromaštvu. Ve v taborsko vreme i kancelarije imaju čuda već posla i ne nym treba s svojim nemainosti još već posla nametati. Či bomo se v redu vćinili, čuda menye brig i teškoć bomo meli z vlasti i se bo lepo gladko išlo.

Čuvajte naše novine!

Bombaši ober Megyimirja

Ov tjeđen se drugopot pripetilo kaj su nepriatelški bombaši i ober Megyimirja pokazali kakše oštre zobe imaju. Potli občine Felsőpálta

je občina Pusztafa došla na red, da podnese alodove tem lopovskim, vubiteliskim gengsteram i zvun materialnoga kvara bormeš se morala aludavati i krv i življenje.

Ove dve prilike naj služuju našim ludem za oštru pedlu. Držali su škole, ispite, navčili su naše ljudi kaj je pogibel z lufta, kak se treba braniti, skriti na mesta za obranu, a na žalost čuda naših ljudi, se još i denes igraju s svojim življenem. Još se navek nabiraju ljudi vun na frajšćini nabiraju na kupe, lučuju napriatelске mašine, brojiju kulko nym leti, na mesto, da bi čuvali svoje življenje i nečeju znati, da nepriatelji, de vidiju, kaj se ljudi gibljeju strelaju z mašinpuškami i z malimi štuki i čim već ljudi zakoleju, stem su bole veseli.

Obloki su još navek navek puni s ferhangi, hiže s tepihli, prem da su to novine, već stopot napisale i si ljudi dobro znaju, da či vužgalo doleti na hižu, rano firhangi i tepihli se najleži vužgeju i napraviju velkoga ognja. Zadnji pot, da su za risađu probu držali, se dokazalo j to da i mala bombe napraviju tak jakoga lufta, da se obloki potereju, a kam pak stopam velke bombe.

V občini Felsőpálta i Pusztafa niti jen človek neje hmlr, eli ranu dobil, od onih šteri su se dobro skrili, alodvi su bili samo med onimi, šteri su vun bili pokazali su nepriatelju, kam mora bombe hitati.

Saki človek je odgovoren za svoje življenje i za svoj imetek, najpredi sam sebi, onda familiji i ne zadavije svojoj domovini. Ne smemo se z lehka gori zeti i igrati se s svojim življenem! Vlasti se napraviju, vučiju i čuvaju nas, davleju nam dobre naredbe, a se to ne zato, kaj se mi toga nebi držali,

Čuvati i braniti znutrašnyu frontu je ran takša dužnost, kak i ona na taborišću.

Da čujemo, kaj sirena zatuli na pogibel z lufta, obloke odpreti, kaj je luft ne zdrobi. De su takše hiže, kaj se obloki vun odpiraju, one doli zeti i šalaporke deti, znutrašnye doli pobrati. Či se obloki potereju, ne moči namestiti, kajti fabrike ne dospeju dost napraviti za varaše, de ga čuda potrhiti oblokov.

Marhu treba deti na sigurno mesto, najbolje pod drevje, de se ne vidi i mam jesti dati, onda ostaneju mirna, ljudi pak se naj skrrijeju. Pre saki hiži mora biti graba za skriti, dobro pokrita i se prepravljeno za ognja gasiti.

Odprto je

kopališče

Muraszentmárton Vucskovecz

Ve kak je toplo vreme došlo, pak su odprte toplice za vraćiti se v Muraszentmártonu (Vucskovecz), štere su već na velkom glasu.

Kopati se moči v kabinaj v tak toploj vodi kak što oče. Pokriti i odprti bazeni za one, šteri se očuju skupa kopati. Najbolše i priznato kopališče za betežnike, šteri imaju reumatizam, protina, išiasa betegu na želodcu, eli na drobaj proti prehlagenju i ženskim betegam.

Lepi park za špancerati, lepa mesta za pohajati, krema s hižami za stanovati mam poleg kopališča, kvarter i košta se dobi i obloki kopališča.

Doktorska služba

Jako dobro mesto i za počivati.

Leventiški glasi

Deaki se i doma moraju muštrati

Deaki srednyih i visokih škol imaju i potli izvršenoga školskoga leta svoje muštre i to saki tjeđen štiri vure. Oni deaki šteri stanujeju tam, de je škola, muraju se pre svojem leventecsa-

patu, a oni pak, šteri su ošli dimo, moraju se glasiti pre onom levente parancnokságu k šteromu spada njihovo nov mesto stanuvanya.

Zvun toga saki deak, da ostavi svoje mesto stanuvanya mora se glasiti pre občinskom poglavarstvu, a ran tak i pre poglavarstvu mesta, kam se doseli. Što bi to zamudil, eli pak ne dojde na muštre, bude oštro štrofan.

Leventiški nesmeju politiku tirati

M. kir. Honvedski Ministar je dal vun naredbu v šteroj veli, da su ve, da se vlada premenila, nešterne novine pozvale leventišku mlajšinu, naj stopi v političke stranvke.

V toj svojoj naredbi veli Honvedski Ministar, da leventiški imaju svojega čila, a to je, da se dobro zmuštraju za soldačku službu i da bodo dobri sinii domovine. Te zakoni ostaneju nepremenyeni, makar se i vlada premeni. Dale veli, da voditeli leventišov i sami moreju leventišam dati one navuke, šteri su nym potrebni, da poznaju kak, se svet ravna, pak zato neje potrebno, kaj bi te mladi ljudi stopili v kakše političke stranvke i vlečli vuse nekše nove misli. Tak bi oni zašli v dnevnu politiku, a to bi samo škodilo njihovoj disciplini i bi nym dopelalo na krive pote.

Zato — veli dale Honvedski Minister — leventiški se imaju od sake politike v kraj držati. Parancnoki imaju na to paziti i ako bi leventiški proti tomu kaj skrivil, na višeše mesto na glas dati.

Znutrašnye obloke doli zeti

Kak se ve zadnyipot, da su bombaši ober Budapešta bili, dokazalo, nešterni ljudi su samo zbog toga smrt podnesli, kaj su ne pazili. Na mesto za obranu nesme biti na slenaj mort, treba ga doli postrugati, kajti ako opadne teska bomba, stene se stepleju, luft jako pretisne, mort doli scuri i v tem prahu se zadušuju. Za to po pivnicaj štere su za obranu, morta doli postrugati i luge zamazati.

Za vreme dok je napadaj z lufta, ne smeti se na stene naslanjati kajti da bomba opadne, stene se tak stepleju, kaj se onomu, što se naslanja, zateljak, eli križec potere i mora na mesti kmreti.

Mora biti se k redu za ognja gasiti. To meštriju ne smeti drugam odnesti i navek mora dobra za nuc biti. To je treba stalno kontrolerati.

Ve kak je vreme topleše, treba je znutrašnye obloke doli pobrati i pospraviti ta de se nabodo potli. Najbolše za ormari, ladicami složiti. To je treba vćinuti stem više, kajti dones je teško moči doći do glaza i dugo bo treba čekati dok se dobi, a da dojde mrzlo vreme tesko bo stena kuriti već i zbog toga, kaj se i kurilo teško dobi. Zato či već nesreća človeka dostigne, naj bar znutrašni obloki ostaneju celi.

Izléses nyomtatványok

gyorsan és pontosan
K É S Z Ū L N E K

a Muraközi Katolikus Könyvnyomdában

APRÓHIRDETÉSEK - MALI OGLASI

Apróhirdetések díja szávankint 10 fillér. — A vastagon nyomott szó kettőnek számít. Legkisebbs hirdetés díja 1 P.

Az Union mozgóban elvesztetlem levél tárcamat német okmányokkal és fényképekkel. Beesületet megatlaló adja le a szerkesztőségben jutalom ellenében.

Feladás szerkesztő: Pecsornik Ottó

Feladás kiadó és lapfőigazgató: Pecsornik Ottó

Munkatárs: Muraközi Katolikus Könyvnyomda — Csikvári

Tiszteletbeli főszerkesztő: ...